

Prædiken af Morten Munch
5 s e påske / 21. maj 2017
Tekst: Joh 16,23b-28

DEN KRISTNE BØNS KENDETEGN – BØNNEN I JESU NAVN

Afskedstaler handler som regel mest om fortiden, om fælles erfaringer og minder. Det særlige ved Jesu afskedstale til disciplene i Joh 14-16 er imidlertid, at den handler mest om fremtiden.

Jesu forestående død, opstandelse og himmelfart vil indebære en ny fase, som Jesus forbereder disciplene på at gå ind i. Også deres *bønner* vil fremstå i et nyt perspektiv, hvilket er temaet i dagens tekst.

Næsten alle mennesker beder. Det gælder uanset religion, og selv ateister kan bede fra tid til anden. Nogle beder dagligt, andre kun helt undtagelsesvist. Bøn er et fælles sprog – et håbets sprog. Samtidig har den kristne bøn et særligt kendetegn.

Når Jesus underviser om bøn i Bjergprædikenen lærer han sine disciple at bede fadervor og siger i den forbindelse, at de ikke skal bede som hedningerne, dvs. de ikke-jødiske folkeslag – og heller ikke som farisæerne og de skriftkloge blandt jøderne.

Bøn bliver (som Jesus beskriver det her) i begge tilfælde til religiøsitet frem for relation, i det ene tilfælde i et forsøg på at imponere Gud, i det andet tilfælde i et forsøg på at imponere mennesker. Jesus forudsætter i denne undervisning, at alle beder, men at ikke al bøn er sand bøn forstået som hjertedialog og øjenkontakt med Gud som en kærlig far.

Det er en sådan relation til Gud, Jesus åbner for os og inviterer os ind i – og som er den kristne bøns kendemærke.

Kristen bøn er med andre ord bøn i Jesu navn, ikke forstået som en formular, men forstået som deltagelse i Jesu egen relation til Faderen.

Indtil nu har I ikke bedt om noget i mit navn, siger Jesus.

Det nye indfinder sig først, når Jesu åbenbaring af Faderen er ført til ende med påskens begivenheder.

Bønnen i Jesu navn henter sin kraft og sin mening fra de frelseshandlinger, der knytter sig til navnet: Jesu død for vore synder og hans overvindelse af døden i opstandelsen.

Bøn er altså på den ene side noget universelt og fællesmenneskeligt. På den anden side rummer den kristne bøn noget unikt ved at være en bøn i Jesu navn, ikke som kirkens private ejendom men som en virkelighed, der er tilgængelig for enhver, der vil knytte sin eksistens til Jesus Kristus og det gudsforhold, han leder os ind i.

At bede i tillid til navnet

At bede i Jesu navn er at *bede i tillid til navnet*.

Det handler som nævnt ikke om en formular; det handler om den åndelige virkelighed, der knytter sig til navnet (og som man fint kan angive ved at nævne navnet, fx i bønnens indledning eller afslutning).

Jesus er grundvolden for vores gudsforhold; han er døren til Faderen. Når vi beder i hans navn, træder vi gennem ham ind i Guds velbehag.

Når vi beder i Jesu navn, beder vi ikke i tillid til vor egen fromhed eller i tillid til størrelsen af vor egen tro. Vi beder i tillid til Jesu nåde og barmhjertighed.

Som en har sagt det: I Jesu navn må farisæerens bøn forstumme.

Åbenbaringen i Jesus Kristus ændrer gudsforholdet og dermed bønnen. Navnet åbner bønnen som et 'nådens rum', et ægte møde mellem Faderen og hans børn.

At bede i overensstemmelse med navnet

At bede i Jesu navn betyder også at *bede i overensstemmelse med navnet*.

Bønnens indhold og retning formes af det, som Jesu navn står for – af den åbenbaring han har givet os af Faderen.

Derfor er der nogle bønner, der vil fylde mindre og mindre, eftersom vi modnes i bønnen i Jesu navn: De selviske bønner der sigter på egen lykke og tilfredstillelse.

Tilsvarende vil der være andre bønner, der vokser sig større, når vi beder i overensstemmelse med Jesu navn: Det er bønnen for andre, også dem vi ikke naturligt bryder os om, fordi de er anderledes end os. Selv vore fjender er omfattet af bønnen i Jesu navn.

Bønnen i Jesu navn inkluderer de ensomme, de lidende, de syge – dem Jesus mødte med Guds barmhjertighed og helende styrke. At bede for de lidende i Jesu navn er at låne identitet og myndighed fra ham, der gik omkring og gjorde vel, som hans repræsentanter på jorden, hans virksomme legeme.

Til den bøn, der vokser sig dybere i overensstemmelse med navnet, hører længslen efter Gud selv og hans rige. Som Jesus siger: *Søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift.*

Eller sagt med salmisten i Sl 27 (v.4) i Det gamle Testamente: *Kun ét ønsker jeg fra Herren, kun det længes jeg efter: At bo i Herrens hus, så længe jeg lever, så jeg kan fryde mig over Herrens herlighed og søge svar fra ham i hans tempel.*

At bede i nærværelse af navnet

Vi har set på bøn i Jesu navn som det at bede i tillid til navnet og i overensstemmelse med navnet.

En tredje ting, som kan nævnes i forbindelse med bøn i Jesu navn er, at vi også beder *i nærværelse af navnet*. Dvs. Jesus er selv til stede i bønnen, når vi beder i hans navn. Det er, som om han selv beder i os.

Paulus kalder det at bede i Ånden. Der er et åndeligt nærvær i bønnen i Jesu navn, som ikke er knyttet til specielle følelser, men til Jesu løfte.

Vi ved fra vores liv, at der findes både gode og dårlige afskeder. Jesu afskedstale til disciplene har den gode afsked som sigte, dvs. en hjælp til at komme videre i livet – og til denne gode afsked hører, at det ikke en afsked til tomhed, men til en ny fylde gennem bøn i Jesu navn, bøn i hans nærvær.

Fadervor som eks. på bøn i Jesu navn

Den bedste kommentar til bønnen i Jesu navn er givet os i form af fadervor. Der ser vi, hvad det er at bede i hans navn.

I fadervor træder vi ind i Jesu egen bøn. Vi får lagt hans bønner på læben og i hjertet, så vi formes i hans billede og ledes ind i det fællesskab med Gud Fader, der var hemmeligheden i hans liv.

Relationen til Gud som en far står i fadervor som den store indgangsportal til bønnens nådefulde virkelighed. I kraft af Jesu navn står vi midt i den kærlighedsstrøm, der flyder evigt mellem Faderen, Sønnen og Ånden i treenighedens fællesskab.

Derpå følger bønnerne om Guds navn, Guds rige og Guds vilje. Den bedende forenes med Guds gode hensigter med verden.

Det er tydeligt i fadervor, at den kristne bønns kendemærke ikke er menneskets selvudvikling, men handler om at få flyttet tyngdepunktet væk fra mig selv til Gud og næsten.

At bede i Jesu navn er at bede gennem den korsfæstede og opstandne, så vort selv korsfæstes og opstår i fornyet skikkelse, tættere på dem vi er skabt til at være.

Bønnen er dermed ikke først og fremmest en ønskeliste. Det nyskabende samvær med Gud er den største gave.

Samtidig indeholder bønnen også en fordring til den bedende, som det fremgår af en af bønnerne i den sidste halvdel af fadervor, hvor vi beder om syndernes forladelse, *'som også vi forlader vores skyldnere'*.

Bøn og næsterelation er knyttet sammen i bønnen i Jesu navn.

Bønnens glæde

Jesus taler til disciplene om glæden, der bliver fuldkommen i forbindelse med erfaringen af at bede og få.

Glæden i bønnehørelsen er på ét plan forbundet med at få det, vi beder om, men på et andet og dybere plan forbundet med selve erfaringen af, at den Almægtige Gud responderer på mig lille menneske.

Som det siges i Sl 8 i Gammel Testamente: *Hvad er da et menneske, at du husker på det, et menneskebarn, at du tager dig af det.*

Det kan være en anfægtelse at læse Jesu løfter om bønnehørelse. Mange af os synes, der er et godt stykke vej fra vores erfaring til Jesu tale om bønnen og den dertil hørende fuldkommengørelse af glæden.

Vi skal ikke nedskrive Jesu løfter til vores erfaring. Det skal have lov til at stå som en udfordring til vækst i bønnen.

Men jeg tror, at den glæde, der tales om, også kan være en virkelighed midt i de ubesvarede bønner, som ethvert menneskeliv vil have sin andel af; en glæde i troen på at Guds rige er brudt igennem med Jesus Kristus, og at han er nærværende i bønnen.

Det er barnets tillid til, at han er hos os i alle forhold, og at der i hans navn er åbnet en dør, der aldrig lukkes.

Når vi beder i Jesu navn, beder vi i tillid til ham, ikke til os selv. Vi beder i overensstemmelse med hans navn, så tyngepunktet i bønnen flyttes fra os selv til Gud og næsten. Vi beder i hans nærværelse, hvilket er bønnens største glæde.

Amen